Het KMSKA presenteert *Ossip Zadkine en België*

Het onbekende verhaal achter een wereldwijde carrière

Met *Ossip Zadkine en België* onthult het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) een onderbelicht hoofdstuk uit het leven en oeuvre van de wereldberoemde, in Rusland geboren beeldhouwer Ossip Zadkine. Van 31 oktober tot en met 18 april 2027 kunnen bezoekers zich verdiepen in meer dan honderd sculpturen, werken op papier, archiefstukken en topbruiklenen. Voor het eerst toont een expo de verrassende rol van België in de internationale loopbaan van de visionaire kunstenaar.

"Les Belges étaient mes premiers amateurs". Met die woorden blikte Zadkine terug op het land waar zijn kunstenaarschap voor het eerst echt voet aan de grond kreeg. Hij geldt als een van de invloedrijkste beeldhouwers van de twintigste eeuw en een sleutelfiguur van de internationale avant-garde. Toch begon zijn artistieke doorbraak niet in Parijs, maar in Antwerpen en Brussel. Dankzij een hecht netwerk van galeristen, verzamelaars, en bevriende kunstenaars vond hij hier de springplank voor zijn carrière.

Ossip Zadkine en België brengt dit verhaal voor het eerst samen. Aan de hand van sculpturen, gouaches, tekeningen, brieven, foto's en archiefdocumenten volgt de expo de kunstenaar vanaf zijn vroege werk tot zijn eerste aanrakingen met het Belgische kunstlandschap en de blijvende verbondenheid die daaruit voortvloeide.

"Zadkines verhaal toont hoe ontmoeting en samenwerking kunnen leiden tot vernieuwing. Dat hij in Antwerpen een creatief netwerk vond dat mee de basis legde voor zijn internationale doorbraak, onderstreept de rol van onze stad als voedingsbodem van ideeën en talent. Die traditie van artistieke kruisbestuiving draagt het museum vandaag nog altijd uit." — Luk Lemmens, voorzitter KMSKA vzw

Een bewogen parcours

Als kind ontdekt Zadkine zijn passie voor beeldhouwen door te spelen met klei uit zijn geboortestreek in het Russische Rijk, het huidige Wit-Rusland. Hij leert houtsnijden van zijn oom in Groot-Brittannië, en legt daarmee de basis voor zijn voorkeur tot de zogenaamde 'taille directe' of directe snede. Hij hakt en houwt rechtstreeks in hout of

steen, zonder voorgaand plan. Wanneer Zadkine als jonge man naar Parijs trekt, komt hij in contact met avant-gardekunstenaars, waarbij hij een hechte vriendschap sluit met Modigliani en ook Picasso ontmoet. Hij zet er zijn eerste stappen in de kunstwereld en gaat studeren aan de academie. Maar de eerder conservatieve stijl die daar leeft, kan hem niet bekoren.

In 1920 vindt zijn eerste tentoonstelling plaats in Antwerpen, op uitnodiging van de Brusselse Galerie Sélection. Zijn bijzondere vormentaal wordt hier positief ontvangen. Met deze aanmoedigende wind in de rug gaat hij al snel experimenteren met het kubisme, begint hij te boetseren en ook met gips te werken. Zijn stijl wordt steeds vloeiender en expressiever. Hij exposeert in galerijen zoals Le Centaure in Brussel, zij aan zij met Vlaamse expressionisten zoals Constant Permeke, Frits Van den Berghe en Gustave De Smet. Daarnaast krijgt hij zijn eerste grote overzichtstentoonstelling in het Brusselse Paleis voor Schone Kunsten. Zadkine is niet meer weg te denken uit het Belgische kunstencircuit.

“De turbulente omstandigheden van WO II brengen hem tot in de Verenigde Staten en terug naar Frankrijk, maar België zal zijn leven lang een belangrijke rol blijven spelen. Naast duurzame vriendschappen krijgt de kunstenaar hier de kans om tentoon te stellen, zijn oeuvre uit te bouwen en is hij betrokken bij de oprichting van het Middelheimmuseum en de Antwerpse beeldhouwbiënnales.” – Véronique Van Passel, KMSKA-curator van de expo *Ossip Zadkine en België*

Ossip Zadkine en België staat ook stil bij de cruciale rol en het werk van zijn echtgenote en medekunstenaar Valentine Prax. Nadat ze trouwen in 1920, exposeert ook zij haar kunst voor het eerst in België. Prax zal zich haar leven lang ontfermen over de financiële en organisatorische zaken van hun kunstenaarschap. Tijdens de oorlog blijft ze achter in Frankrijk om Zadkines oeuvre te bewaren.

Een kunstenaar in perspectief

Voor deze tentoonstelling brengt het KMSKA maar liefst 130 werken samen, waarvan 20 uit eigen collectie, 50 uit het musée Zadkine in Parijs en nog 60 uit andere binnen- en buitenlandse musea en privécollecties. Naast Zadkine zelf maakt de expo bewust plaats voor de mensen rondom hem. Bezoekers ontdekken hoe zijn carrière vorm kreeg dankzij een netwerk van Vlaamse expressionisten, verzamelaars, galeriehouders en mecenassen, onder wie André De Ridder, Paul-Gustave van Hecke, Gustave De Smet en Jozef Cantré. Ook werken van tijdgenoten als Marc

Chagall, Jacques Lipchitz en Amedeo Modigliani plaatsen Zadkines verhaal binnen de internationale avant-garde waarin hij zich bewoog.

"Met Ossip Zadkine en België brengt het KMSKA voor het eerst de Belgische voedingsbodem van Zadkines indrukwekkende parcours in kaart. Tegelijk toont de expo België niet alleen als historische afzetmarkt voor vernieuwende kunst, maar ook als actieve ontmoetingsplaats van een wereldwijd artistiek netwerk." — Carmen Willems, algemeen directeur KMSKA vzw